

DE TIC – ACTIVITEITENVERSLAG

2016

De aanhouder wint

Koppig en onverzettelijk! Twee verwante maar toch individuele kenmerken die eigen zijn aan DETIC. Vasthouden aan de verdediging van onze mening en zonder aarzelen op koers blijven. Zo luidt de instelling van DETIC bij de lange weg die doorlopen werd om een vereenvoudiging van het Belgische nanomaterialenregister te verdedigen. Een lange weg, zeg maar een epos, met hoogtes en laagtes en met momenten van hoop en wanhoop. In 2016 echter kwam er beterschap in zicht. Een groot succes zelf. DETIC heeft bij de overheid immers bedongen dat de scope van het register niet zou gelden voor cosmetica, waarvoor DETIC een vrijstelling vraagt vanwege de overlapping met de Europese regelgeving. En zo geschiede! Ook zal nagedacht worden over een vereenvoudiging van de aanmelding van mengsels. Wanneer de argumenten gegrond zijn, wint de aanhouder altijd.

Indien een dergelijke (al)chemie toegepast wordt op de opkomende dossiers, zullen de DETIC-leden volop kunnen focussen op hun core business, op de uitbouw van hun activiteiten en op innovatie, zonder (al te veel) nachtmerries te beleven.

En aan toekomstige dossiers is er alvast geen gebrek. In het bijzonder vormt de vervanging van microplastics in consumptieproducten een milieuprobleem dat alle sectoren van DETIC zal treffen. Hiervoor heeft DETIC al reeds de grondslagen gelegd voor een vrijwillige aanpak, die evenwel door een partnerovereenkomst met de overheid onderbouwd is: het sectoraal akkoord. Dit is een flexibel regelgevend instrument dat alle ondernemingen, van klein tot groot, de mogelijkheid biedt om ambitieuze doelstellingen te realiseren.

Al bij al was 2016 een geslaagd jaar, waarin DETIC de kracht van creativiteit en gedrevenheid wist te bevestigen.

Coralie Boulez
Voorzitster

1 + 1 = 3

Het motto van DETIC luidt zich als volgt: « Het heeft geen zin om alleen gelijk te hebben ». Bij de aanpak van elk dossier dat DETIC in naam van zijn leden verdedigt, op basis van duidelijk met de ondernemingen overeengekomen argumenten, werkt het team lobbyingstrategieën uit die focussen op het vinden van bondgenoten of partners, die samengaan vanuit een win-win-visie. Als wij kijken naar de oprichting van de organismen voor het beheer van verpakkingsafval midden jaren '90, kunnen wij zelfs stellen dat DETIC al decennia lang werk maakt van de uitbouw van samenwerkingsverbanden. En die aanpak blijkt lonend te zijn.

Niet alleen kan DETIC terugvallen op een thuisnetwerk (België en Luxemburg), ook kan de vereniging rekenen op gedegen Europese verenigingen en netwerken waarvan zij lid is, zoals bijvoorbeeld de A.I.S.E., Cosmetics Europe, de FEA en de FEICA. De actieve inzet in deze netwerken dient voor het uitrollen van samenhangende en dus efficiëntere lobbyingstrategieën. Vooral ook opent dit de deur naar het delen van competenties. Bij wijze van voorbeeld: Afise (de Franse detergentenvereniging) en DETIC hebben op elkaar kunnen rekenen voor het uitrollen van hun respectievelijke communicatiecampagnes over het wassen van linnen op lage temperaturen (I Prefer 30°). Die samenwerking zorgde voor aanzienlijk meer beschikbare hulpmiddelen, zonder enige druk echter op de noodzakelijke budgetten. En dat is nog maar een begin, want de samenwerking tussen verenigingen op plaatselijke dossiers heeft nog een lange weg te gaan. Dankzij de rijkdom van de respectievelijke expertise van verenigingen is de som van de delen bij ongewijzigd budget veel groter. 1 + 1 = 3. Quod erat demonstrandum.

Françoise Van Tiggelen.
Secretaris-Generaal

Sectoroverschrijdende activiteiten

Het DETIC Institute breidt zijn intern aanbod uit

In 2016 heeft het DETIC Institute een reeks interne informatievergaderingen (members only) georganiseerd (onder meer over beweringen, elektronische traceerbaarheid (GS1), REACH, Aerosols) plus ook een bijna « exhaustieve » informatievergadering over cosmetische producten voor het grote publiek (twee namiddagvergaderingen). Deze laatste erg volledige opleiding werd een groot succes en kan als voorbeeld dienen voor de toekomst. Het DETIC Institute probeert op de eerste plaats opleidingen neer te zetten die dicht bij de realiteit staan en antwoordt geven op de noden in de praktijk. Op die manier kunnen de deelnemers onmiddellijk voordeel halen uit de verstrekte informatie. De resultaten van de tevredenheidsenquêtes zijn zeer positief en bevestigen het opleidingsbeleid dat DETIC via het DETIC Institute uitrolt.

REACH 2018 - Communicatie in de toeleveringsketen verzekeren

Op Europees vlak, en in partnersamenwerking met zijn zusterverenigingen en met het EChA, heeft DETIC actief meegewerkt aan de ontwikkeling van tools die bedoeld zijn om zijn leden concreet te helpen bij de communicatie in de hele toeleveringsketen, en zo hun verplichtingen krachtens REACH na te komen. Specifieke werkgroepen hebben sectordocumenten uitgewerkt om op gelijkvormige en gestandaardiseerde wijze te communiceren met de leveranciers van ingrediënten (SWED – SCED – SpERC) en met de eindgebruikers. Hiervoor werden gebruiksmappen (use maps) en specifieke « veilig gebruik van mengsels »-informatiebladen (sumi) ontwikkeld. Tot slot heeft DETIC gezorgd voor de vertaling en verspreiding van deze documenten zodat zij zo snel mogelijk toegepast kunnen worden.

CLP - DETIC zorgt voor oplossingen

De weinig relevante CLP-verordening is en blijft een strijdterrein. In 2016 is DETIC erin geslaagd om, in samenwerking met de Europese federaties en de Belgische instanties, oplossingen te vinden voor grote problemen die de werking van zijn sectoren belemmerden. Zo heeft DETIC een oplossing aangedragen voor de selectieve inzameling van de zopas corrosief geworden producten. Inzake etikettering heeft de industrie bedongen dat de « limited quantity's » en de verpakkingsgroep III (licht gevaarlijke materialen) geen CLP-etiket moeten voeren voor het vervoer. Ook het gebruik van meertalige uitvouwbare etiketten en de harmonisering van de aangiften bij de Antigifcentra zijn thema's waarmee DETIC bezig is. Vanwege zijn sectoriële diversiteit komt DETIC een belangrijke rol toe bij het vinden van intersectorale oplossingen op nationaal en Europees vlak (DUCC).

DETIC ondersteunt zijn leden bij het behalen van het Ecolabel

DETIC zet volop in op de promotie van het Europese Ecolabel en werkt actief mee aan de herziening van de toekenningscriteria voor de productgroepen die zijn sectoren aanbelangen. In 2016 heeft DETIC op Europees en Belgisch vlak de handen uit de mouwen gestoken bij de herziening van de zes productgroepen «detergenten». Voor vijf groepen werd intussen een akkoord bereikt en voor de laatste zijn de besprekingen nog aan de gang. Anderzijds blijft de DETIC-verantwoordelijke voor duurzame ontwikkeling het voorzitterschap opnemen van het Belgisch comité voor de toekenning van het EU Ecolabel en focust daarbij op betere visibiliteit en aantrekkelijkheid van de Europese milieukeur. Tot slot heeft DETIC bepaalde geïnteresseerde leden bij herhaling en volledig op maat geholpen bij de uitwerking van ecologische profileringsstrategieën, onder meer door hun productgamma's op weg te zetten naar het Ecolabel.

Conserveermiddelen: DETIC interpelleert de regering

De kwestie van het behoud van keuzemogelijkheden inzake conserveermiddelen, die eerst in de cosmetica-sector opgedoken is (zie verslag 2015), dient zich nu aan ook voor de andere DETIC-sectoren. De door België ingevoerde overgangperiode handhaaft de historische biocidenregelgeving tot aan de volledige inwerkingtreding van de Europese verordening, wat in de andere landen van de Unie niet het geval is. Dit komt neer op discriminatie tegenover de Belgische ondernemingen, die geen toegang hebben tot dezelfde grondstoffenkeuze als hun concurrenten. Gealarmeerd door zijn leden heeft DETIC aan de alarmbel betrokken bij de drie betrokken Ministers (Volksgezondheid, Milieu en Economie). De boodschap is wel degelijk aangekomen en in 2017 zou er een oplossing moeten komen.

DETIC, COMEOS en GS1. Samen voor betere communicatie

DETIC en COMEOS hebben hun krachten gebundeld en samen op het FORUM 2016 van GS1 Belgilux, een overzicht geschetst van de wetgeving en de verplichtingen van alle spelers in de hele waardeketen. Een brede scope die bijna 100 deelnemers wist aan te trekken rond thema's in verband met REACH, de FDS, CLP en andere regelgeving die uitwisselingen van gegevens opleggen. Het forum werd aangevuld met een webinar ten behoeve van de DETIC-leden, de distributeurs en de GS1-klanten.

Nanomaterialen

DETIC bedingt registratievrijstelling voor cosmetica

Na talloze vergaderingen, contacten en raadplegingen in combinatie met intense politieke activiteit zijn DETIC en zijn partners erin geslaagd om het dossier met betrekking tot het nanomaterialenregister te deblokken. De regering heeft ermee ingestemd om de tekst van het koninklijk besluit te herzien en heeft een «standby »-periode ingevoerd voor de registratie van mengsels en cosmetica. Zonder meer een overwinning voor DETIC, die hoopt het dossier in 2017 te kunnen afsluiten met een definitieve vrijstelling voor cosmetica.

Microplastics: DETIC is voorstander van een sectoraal akkoord

België wil microplastics in cosmetica en andere consumptieproducten verbieden. DETIC heeft alles op alles gezet om de betrokken overheden zo goed mogelijk over die beslissing te informeren. Een eerste vergaderronde vond in november plaats. DETIC heeft een strategie uitgerold om de ondertekening van een sectoraal akkoord terzake te bedingen met de bedoeling de sector zo een maatschappelijk verantwoord instrument aan te reiken waar de overheid achter staat, maar is passief gebleven om de nodige ruimte te scheppen mocht het Europese niveau de zaak overnemen.

Verpakkingsafval en ontstaan van secundaire grondstoffen

DETIC is volop betrokken geweest bij de organisatie van het beheer van de terugnameplicht, die op de nationale niveaus heel wat vernieuwing heeft gekend. Valorlux en Val-I-pack hebben hun directie vernieuwd en Val-I-pack heeft een nieuwe erkenning verkregen. DETIC heeft ook volop deelgenomen aan de debatten binnen Fost Plus als reactie op de verschillende initiatieven die de gewestministers van Leefmilieu het hele jaar lang opgezet hebben en die een bedreiging vormden voor het nochtans zo efficiënte Belgische inzamelingsstelsel. DETIC heeft volop ingezet op het verdedigen van de belangen van zijn sectoren en algemener genomen van de «non-food».

Verpakkingsafval – Preventieplan 2016-2019

Na het afsluiten van het preventieplan 2013-2016 was het voor DETIC tijd om een nieuw gezamenlijk preventieplan verpakkingen op te stellen voor de periode tot 2019. Na het groot succes van de voorbije preventieplannen wordt het echter steeds moeilijker om nieuwe relevante initiatieven te vinden. Heel wat dingen zijn immers al gebeurd. Niettemin is DETIC er eens te meer, in het belang van zijn leden, in geslaagd om een gedegen nieuw plan in te dienen bij de Verpakkingscommissie.

Dit plan 2016-2019 is resoluut op de toekomst gericht en omvat hoogkwalitatieve projecten die tot een verdere reductie van de verpakkingsmaterialen moeten leiden.

TEST-AANKOOP – Charmeoffensief

Het hele jaar 2016 lang heeft DETIC aanhoudend contact gehouden met de consumentenorganisatie Test-Aankoop. Alhoewel het nog niet mogelijk geweest is om concreet een grote bijeenkomst op te zetten tussen de organisatie en de DETIC-leden, is er toch een eerste gesprek geweest om een agenda vast te leggen die onze sectoren de mogelijkheid zou bieden om zich beter kenbaar te maken (vooral inzake MVO) en Test-Aankoop de mogelijkheid om haar manier van werken toe te lichten. Ondanks de wisselvalligheden eigen aan de organisatie van een ontmoeting die zo heikel is, zeker inzake mededinging, blijkt Test-Aankoop vragende partij te zijn voor betere communicatie, zodat de mogelijkheid dat er in 2017 een dergelijk evenement komt, reëel is.

Denaturanten

Met de bedoeling het concept «organoleptisch element» van de algemene denatureringsmethode te verduidelijken, heeft DETIC zijn standpunten voorgelegd aan de Belgische administratie van douane en accijnzen. Het is namelijk zo dat ethanol partieel gedensureerd kan worden met 3% isopropylalcohol op voorwaarde dat er een organoleptisch element in het eindproduct aanwezig is. Die vergadering vertaalde zich in een vruchtbare uitwisseling met het laboratorium van de administratie en bepaalde leveranciers van alcohol en denaturanten. Na afloop van deze ontmoeting heeft DETIC een nieuwe task force opgericht, die opdracht krijgt een lijst op te stellen van de additieven die in zijn sectoren gebruikt worden.

Spanningen in de media – DETIC werpt zich op als consultant

Naar goede gewoonte hebben de media in 2016 eens te meer de cosmeticasector op de korrel genomen. Schietschijven bij uitstek: de hormoonontregelaars, het cocktaileffect en de zogenaamd «toxische» ingrediënten. Thema's trouwens die ook de detergentsector zeer aanbelangen. Bemerkt dat het communicatieteam bij herhaling gecontacteerd werd door journalisten op zoek naar achtergrondinformatie, wat daarom niet onmiddellijk tot een reportage of een uitzending geleid heeft, maar wel bijdraagt tot een betere kennis van onze sectoren door de pers. De grensoverschrijdende thema's worden meer en meer problematisch. Niet alleen wordt DETIC benaderd door de buitenlandse pers, ook hebben de publicaties van Nederlandse en Franse tijdschriften steeds meer een impact in België zonder dat DETIC in staat is doelgericht tussen te komen.

DETIK krijgt nieuwe logo's.

Het was tijd om het DETIC-logo in een modern jasje te steken. De nieuwe versie kreeg een helder en leesbaarder ontwerp, met een design dat handiger was in gebruik op digitale platformen. Het nieuwe logo bestaat ook in verschillende kleuren, dit om de DETIC-sectoren beter te vertegenwoordigen. Elke sector heeft een logo in een aangepaste kleur die een link legt naar de sector. De visibiliteit en leesbaarheid van het grafische materiaal van DETIC zijn er aanzienlijk door verbeterd. Bovendien is dit logo met zijn verschillende versies een eigen ontwerp. 100 % *home made by* DETIC.

Andere diensten

Wetgeving

Elke dag doorloopt DETIC het Belgische Staatsblad, de Luxemburgse Mémorial en het Publicatieblad van de Europese Unie op zoek naar wetgeving die relevant is voor de sector, en brengt haar leden daarvan op de hoogte.

Statistieken

De statistische gegevens zijn voor de DETIC-leden van het grootste belang want zij brengen de grote trends aan het licht voor de sectoren en hun verschillende productcategorieën. Ieder jaar stelt het secretariaat voor elke sector statistieken op. Maandstatistieken worden ook opgesteld voor de leden die actief zijn in mondverzorging, selectieve distributie en voor de bedrijven die hun producten via apotheken verdelen.

Commissie lijmen en mastieken

«De Commissie Lijmen & Mastieken is een kostbare bron van informatie en samenwerking, waar een overkoepelend sectorbeleid uitgebouwd wordt; Een uitdaging in een sector met ontelbare dimensies»

Wim Verhoeven – Voorzitter van de Commissie «Lijmen en Mastieken»

Good Application Practices – Een nieuwe Task Force

Enkele jaren geleden heeft DETIC een praktische brochure opgesteld voor de professional die werkt met mastieken. Na overleg met het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) werd beslist om van deze brochure “Handleiding voor de professionele aanwending van bouwkiten op de bouwplaats” een ConstruBook te maken. Dit houdt in dat de brochure gedigitaliseerd wordt voor tablet, gsm en computer. DETIC heeft deze brochure dan ook herbekeken en waar nodig aanvullingen en correcties doorgevoerd. Deze informatie zal bovendien beschikbaar worden in een makkelijk leesbare en toegankelijke vorm, digitaal via een tablet op de werf. Het Construbook zal ook gepromoot worden door het Opleidingsfonds van de bouw, dat gevraagd heeft om de inhoud van DETIC te mogen gebruiken.

Opbouwende tussenschakel naar de Belgische instanties

DETIC vormt de tussenschakel tussen zijn leden en de Belgische instanties in verband met de toepassing van verordening 305/2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten. De overheid wenste DETIC te ontmoeten om het resultaat van de inspecties die uitgevoerd werden op mastieken/afdichtingsproducten voor de bouw (EN 15651), te bespreken. Dit hernieuwde contact tussen de sectororganisatie DETIC en de Belgisch overheid is een belangrijke stap in de verdere communicatie en uitwisseling tussen de sector van de lijmen en mastieken en de overheid. DETIC heeft het debat gefocust op de «beperkte CE-markering», een belangrijk thema voor de sectoren van lijmen en mastieken, die bepaalde producten in «kleine » verpakkingen op de markt brengt.

Levensmiddelencontact, DETIC laat van zich horen

In de verpakkingsector is levensmiddelencontact nog steeds het meest gevoelige punt. Soms leidt dat ertoe dat de Europese instanties «overhaaste» voorstellen op tafel gooien. Wat er ook van zij, bouwend op de expertise die binnen de FEICA opgebouwd werd, heeft DETIC duidelijk een aantal puntjes op de «i» gezet wanneer het voorstel tot het opzetten van een grootschalige studie over de herkomst van resten van minerale oliën in levensmiddelen, op Belgisch vlak besproken werd.

Aerosol Commissie

«Samenkomen is een begin; samenblijven is vooruitgang; samenwerken is succes. Een citaat van Henry Ford dat ik volledig onderschrijf. Het vertolkt het succesverhaal van de Aerosol Commissie».

- Luc Bosschaerts, Crown Verpakking - Voorzitter van de Aerosol Commissie

DETIC betrokken bij de herziening van de regelgeving

Na meer dan 40 jaar is de wetgeving inzake aerosols aan evaluatie toe. Dankzij zijn deelname aan het bezinningswerk hierover binnen de FEA heeft DETIC bij herhaling de kans gekregen om de stem van de sector te laten horen. Meerdere kanalen werden hiervoor ingezet: online bijdragen, individuele gesprekken met bedrijven en met het secretariaat. Dankzij de aangehouden dialoog met de bevoegde Belgische instanties is het vertrouwen tussen beide partijen duidelijk toegenomen. In aanwezigheid van de hoofdverantwoordelijke van de overheid werd zelfs een bedrijfsbezoek georganiseerd om een concreter beeld te geven van de verschillende technologische onderwerpen die spelen.

Update van de technische en reglementaire richtlijnen

In 2016 heeft DETIC samen met de FEA – de Europese Aerosol Federatie – verschillende praktische richtlijnen herwerkt en aangepast aan de nieuwe reglementaire verplichtingen. Naast de wetteksten die aangeven wat en hoe iets nageleefd moet worden, is het dikwijls zeer handig en vooral nuttig dat er ook praktische richtlijnen en handleidingen bestaan om de wetgeving beter te begrijpen. Die richtlijnen worden gebruikt om zich correct en gericht naar de wettelijke voorschriften te schikken. Wetten die naast de aerosolregelgeving staat maar er wel een invloed op heeft, vereisen de publicatie van dergelijke praktische gidsen en van de updates ervan [CLP, SEVESO (VLAREM), ADR, etc]. Anderzijds werd ook de technische literatuur aangepast, met name: Guidelines on Basic Safety Guidelines Laboratories, Guidelines on Hot Water Bath Testing and Alternatives, Aerosols Labelling Provisions Briefing paper, Classification and labelling of Compartmented aerosols, Salvage Packaging for Aerosol et HCFs and Aerosols, enz.

Plastic aerosols: een nieuwe technologie

De aerosolsector heeft nieuwe wettelijke voorschriften voorgesteld voor plastic aerosols, waardoor een totale inhoud van meer dan 220 ml mogelijk wordt. De algemene benadering bestaat erin om dezelfde eisen te stellen aan zowel plastic als metalen aerosols en daarnaast ook nieuwe eisen voor kunststof aerosols toe te voegen, dit vanwege hun specifieke eigenschappen. DETIC is bijzonder actief binnen de werkgroep plastic aerosols (PAIR) van de FEA, die zetelt in de EU-stuurgroep die verantwoordelijk is voor deze sector. Een uitdaging van formaat, die DETIC echter met veel enthousiasme opneemt.

Commissie Cosmetische producten

« De Commissie Cosmetische producten is een echte ideeënfabriek. De beslissingsboom die uitgewerkt werd om de functie van het product beter tot uitdrukking te brengen, is een mooi voorbeeld van creativiteit en samenwerkingslogica, die voor steeds betere relaties tussen DETIC en de overheid zorgt. »

- Jean-Paul Dechesne, Colgate-Palmolive – Voorzitter van de Commissie Cosmetica.

Beweringen inzake cosmetica – een hot topic

In 2016 was er heel wat te doen rond de beweringen van cosmetica. DETIC heeft dus heel wat moeten bijsturen. In maart 2016 heeft het DETIC Institute een interne infosessie georganiseerd op basis van de marktstudie die België in 2015 uitgevoerd heeft in het kader van de beoordeling van de beweringen op Europees vlak. Een gelegenheid ook om de DETIC-reclamecode die in 2015 bijgewerkt was, nogmaals tegen het licht te houden. In het najaar heeft het DETIC Institute een tweede informatievergadering gehouden, dit keer open voor iedereen en op basis van het verslag van de Europese Commissie over de beweringen, met focus op de beweringen inzake «zonder» en «hypoallergeen». Inzake dienstverlening moeten wij vaststellen dat het aantal adviezen die DETIC aan de bedrijven over beweringen verstrekt heeft, in 2016 sterk toegenomen is en verwacht wordt dat die trend in 2017 zal aanhouden.

Cosmetische functies – naar betere communicatie

Daar waar de beweringen in 2016 centraal stonden en zich in heel wat activiteiten vertaalden, ondermeer in de vorm van individueel (en vertrouwelijk) advies aan de leden, is de communicatie over de functie van het etiket problematisch gebleken voor de Belgische instanties, en dat geldt in het bijzonder voor het taalgebruik en/of het gebrek aan leesbaarheid, begrijpelijkheid. Hierover heeft DETIC een task force opgericht en een cognitief systeem voorgesteld dat de ondernemingen en de inspectie de mogelijkheid moest bieden om hun standpunten op elkaar af te stemmen en dat als gemeenschappelijk evaluatiesysteem kan fungeren. De oplossing is klaar maar moet nog verder bekrachtigd worden.

DETIC, voorstander van een sectoraal akkoord voor microplastics

België wil microplastics in cosmetica en andere consumptieproducten verbieden. DETIC heeft alles op alles gezet om de betrokken overheden zo goed mogelijk over die beslissing te informeren en een eerste vergadering vond plaats in november. DETIC ontwikkelde een strategie gericht op het verkrijgen van een sectoraal akkoord over microplastics met de bedoeling de sector zo een maatschappelijk verantwoord instrument aan te reiken waar de overheid achter staat, maar bleef passief om de nodige ruimte te scheppen mocht Europa de zaak overnemen.

Positieve interactie met de overheid

Het DETIC Institute besteedt regelmatig aandacht aan de expertise van de Belgische instanties via een positieve osmose. Dit biedt de overheid de mogelijkheid haar standpunten met de ondernemingen te delen en voor DETIC is het een kans om hoogkwalitatieve reglementaire opleidingen aan te bieden. Voorts onderhoudt DETIC regelmatige contacten met de overheid om de belangen van de cosmeticsector te verdedigen en om desgevallend problemen aan te kaarten en oplossingen te zoeken. Die samenwerking en de regelmaat van de contacten worden door DETIC zeer sterk gewaardeerd. Eenzelfde relatie werd uit de grond gestampt in het Groothertogdom Luxemburg, waar DETIC probeert om, na het vertrek van de voormalige verantwoordelijke bij het ministerie van Volksgezondheid, nieuwe banden met de overheid aan te knopen.

DETIC neemt het op voor de bedreigde ingrediënten

De massale verdwijning van nuttige ingrediënten zal op de korte termijn voor problemen zorgen. DETIC neemt het bij de Belgische en Europese instanties op voor de chemodiversiteit. Meer bepaald heeft DETIC zich ingezet voor de problematiek van de conserveermiddelen en werkt actief mee aan de uitwerking van de preservative strategy van Cosmetics Europe. Het palet aan conserveermiddelen blijft maar dalen en een gezamenlijke strategie is nu nodig om onmisbare ingrediënten alsnog te redden. Over andere ingrediënten zoals de siliconen (D4 en D5) is bij de instanties hard gelobbyd om de slecht begrepen context waardoor zij om milieuredenen in ongenade gevallen zijn, beter te situeren.

Commissie Detergenten en Onderhoudsproducten

« De sector PC&H heeft een specifieke Task Force opgericht om gespecialiseerde onderwerpen inzake industriële en institutionele schoonmaak te behandelen. Tegelijk heeft de Commissie een doorstart gegeven aan de IP30-campagne, die bedoeld is om de gebruiksgewoonten te veranderen. Meteen een mooi voorbeeld van diversiteit en holistische aanpak, dat het werk in de Commissie bijzonder boeiend maakt»

Jannick Clinkemalie. Henkel - voorzitter van de Commissie Detergenten en Onderhoudsproducten.

Een nieuwe adem voor het sectoraal akkoord

Het sectoraal akkoord betreffende milieuvriendelijker detergenten werd in 2016 beoordeeld in de aanloop tot het verslag 2017, dat onderworpen zal worden aan doelstellingen en een audit door een onafhankelijke derde. Met de bedoeling de toekomst voor te bereiden heeft DETIC de regering op een eerste overlegvergadering tegelijk een ontwerp van herziening voorgelegd. Ondanks de positieve reactie van de Belgische instanties is het voorstel dode letter gebleven. De Commissie Detergenten van DETIC en de Beheerraad hebben beslist om in 2016 een bijkomende stap te zetten door een akkoord voor te stellen dat beperkt blijft tot de producenten van detergenten. Op die manier laten wij de distributie erbuiten, want deze was niet te vinden voor de toevoeging van nieuwe parameters.

« I Prefer 30° » bereikt 16 % van de Belgen

De IP30-campagne om wassen op lage temperaturen te promoten is begonnen op 1 september 2016 en werd op 6 januari 2017 officieel afgesloten. We organiseerden zeven promo-events in shoppingcentra over heel België waar de IP30-hostessen de shoppers uitgenodigden om deel te nemen aan een ludieke quiz over wastemperaturen. Daarbij werden ook 2.000 handige en informatieve IP30-magneten uitgedeeld. IP30 heeft ook deelgenomen aan de OXFAM trailwalker en aan de autoloze zondag in Brussel. De pay-per-click campagnes ter ondersteuning van de Facebook-pagina's hebben gezorgd voor 768.168 contacten op 298.545 personen. De boosting-campagne genereerde 2.773.245 contacten bij een contactgroep van 1.386.623 personen. Bovendien maakte DETIC ook gebruik van de video's van Afise die in totaal 83.666 mensen bereikten en 33.902 keer bekeken werden. Alles bij elkaar kunnen wij stellen dat de « I prefer 30° »-boodschap over een korte periode van 4 volle maanden 1.768.834 personen bereikt heeft en 3.625.079 contacten gegenereerd heeft, wat neerkomt op een minimale frequentie van twee boodschappen per persoon. Dit is goed voor 16 % van de Belgische bevolking. De Facebook-pagina's tellen 7800 « likes » bij 7.760 actieve followers, die een groot doorgeefpubliek vormen. Een groot succes dus!

DetNet, een succesverhaal

Met man en macht heeft DETIC promotie gevoerd voor DetNet! En de voordelen voor de bedrijven zijn wel degelijk voelbaar. Heel wat schoonmaakproducten hebben nu een CLP-indeling met het pictogram «irriterend/schadelijk» (het uitroepteken) – in de plaats van het pictogram «corrosief» – wat niet zo vriendelijk is voor dergelijke producten. Op dit ogenblik zijn meer dan 150 ondernemingen aangesloten bij DetNet, met een database van meer dan 200 referentieformules. Eind 2016 waren ruim 1000 producten ingedeeld op basis van DetNet. Een groot succes, wat ervoor zorgde dat heel wat producten een CLP-etikettering kregen die relevanter is en gebaseerd op betrouwbare, gedegen en vooral, in netwerk gedeelde testgegevens. DETIC gelooft sterk in deze tool en adviseert iedereen dan ook om hier gebruik van te maken. Bovendien heeft DETIC een demonstratie en persoonlijke training gegeven aan de Belgische overheid om hen vertrouwd te maken met DetNet en hen zo te overtuigen van de degelijkheid van het systeem.

DETIC start een specifieke Task Force voor de PC&H-sector.

Met de bedoeling in te spelen op de specifieke behoeften van de PC&H-sector, heeft DETIC een e-SDS task force opgericht om de problematiek van de «extended» SDS ten gronde aan te pakken. Een heel concreet initiatief, dat op heel wat belangstelling kon rekenen. Vanuit een originele en concrete aanpak heeft de werkgroep beslist om de kwestie van de e-SDS te verschuiven van het standpunt van de «lezer» naar dat van de «auteur». Een werk dat blijft lopen in 2017, jaar waarin de task force de inspectieresultaten zal kunnen inzien. Verwacht wordt dat deze task force vanwege zijn eigenheden (heel wat KMO's, BtoP-sector) in de nabije toekomst verder zal groeien.

'Zeer' corrosieve producten: DETIC neemt zijn verantwoordelijkheid op

In de verwarring die ontstaan is met de komst van de nieuwe CLP-verordening, die het gevaar banaliseert, is er één productcategorie waarvoor het Belgische Antigifcentrum zijn waakzaamheid niet laat verslappen: de zeer corrosieve producten (zuren of basen). En het AC is niet de enige: België heeft zich over de zuren gebogen, Zweden over de basen. Daarom heeft DETIC, via de A.I.S.E., het resultaat van het bezinningswerk dat in 2015 in België uitgevoerd werd, ter beschikking gesteld van de sector, met de bedoeling dat een en ander in 2016 in een Europese strategie omgezet zou worden. Eind vorig jaar is dit dan gebeurd. Aansluitend heeft DETIC de problematiek bij de bevoegde Belgische instantie een nieuwe profilering gegeven. Het werk tot bijzondere omkadering van de «echt» corrosieve producten blijft voor DETIC een prioriteit.

Werkgroep biociden

«De biocidenverordening blijft van een waanzinnige complexiteit. Door sterke samenwerkingsbanden te smeden met de overheid bouwt DETIC bruggen en speelt zo een levensbelangrijke faciliterende rol voor de ondernemingen».

- Jannick Clinkemalie, Henkel – Voorzitter van de Werkgroep Biociden.

De banden met de overheid aantrekken

DETIC speelt een belangrijke rol bij de afhandeling van de dossiers in het toelatingsstelsel. Om het erg complexe administratieve verwerkingsproces vlotter te laten verlopen, staat DETIC voortdurend in contact met de overheden en treedt op als brug tussen de industrie en de overheden. In het kader van het gesloten circuit heeft DETIC van meet af aan meegewerkt aan de testfase, en vervolgens zijn leden ingelicht over de toekomstige ontwikkelingen. Een proactieve manier om te voorkomen dat de DETIC-leden verloren raken in een duur, administratief wespennest. Intussen heeft DETIC het hele jaar lang zijn «dringende» vraag tot administratieve verlichting van het bestaande systeem herhaald.

DETIC strijdt tegen de complexiteit van het gesloten circuit

2016 was het jaar waarin DETIC zich bleef verzetten tegen de uitvoering van het gesloten circuit. In 2015 al had DETIC aangetoond dat het online registratiesysteem in de praktijk onwerkbaar was. In 2016 heeft DETIC de bevoegde ministers geïnterpelleerd om de onwerkbaarheid van het systeem aan te kaarten. Met de bedoeling zijn standpunten extra slagkracht te geven, heeft DETIC voorts een vragenlijst opgesteld bedoeld om de negatieve impact van het systeem op de sector in kaart te brengen. Bovendien hebben ook de gebruikersorganisaties hun beklag gedaan bij de overheden. Al deze inspanningen hebben hun vruchten afgeworpen en eind 2016 kondigde de overheid aan dat er een vereenvoudiging komt van het gesloten circuit.

DETIC in de bres voor bleekwater

De discussie rond bleekwater (javel) begon in 2014, toen de Belgische overheden beslisten om dit soort producten voor het grote publiek systematisch als biociden te bestempelen. Deze beslissing werd door DETIC fel bestreden. Na het verzamelen van voldoende argumenten en een Europese consultatie tussen zusterorganisaties, is DETIC in 2016 teruggegaan met bewijsmaterialen om aan te tonen dat het geen zin heeft om een Belgische visie te hebben die afwijkt van de Europese visie. Die argumenten hebben de overheid uiteindelijk overtuigd. DETIC heeft een consensus bereikt en is daarover verheugd.

DETIC stelt zich op als onvermijdelijke gesprekspartner

Naar aanleiding van een evenement over het professioneel gebruik van ontsmettingsmiddelen georganiseerd door A.I.S.E., heeft DETIC de Belgische en de Luxemburgse overheid uitgenodigd en ontmoet. Het was de ideale gelegenheid voor DETIC om te netwerken met de overheden en de banden te versterken. Daarnaast heeft DETIC ook als gesprekspartner aan tafel gezeten tijdens de onderhandelingen over de herziening van de retributies voor biociden in België. Verder nam DETIC deel aan het jaarlijks Forum van het Comité advies inzake biociden (CAB) van de Belgische overheid. Tot slot nam DETIC deel ook aan de national association committee workshop over biociden, waar de vereniging andere zusterverenigingen kon ontmoeten.

De DETIC-sectoren in cijfers

De sector bestaat uit talloze bedrijven van klein tot groot, van grote internationale bedrijven tot middelgrote en kleine ondernemingen. In 2016 telde DETIC ongeveer 125 leden, die op de Belgisch-Luxemburgse markt een omzet van ongeveer 1.500 miljoen € geboekt hebben. Deze producten worden enerzijds verkocht aan consumenten en anderzijds aan instellingen zoals hotels, restaurants, ziekenhuizen en bedrijven.

De cosmeticasector vertegenwoordigt ongeveer 890 miljoen € aan omzet; de sector van detergents en onderhoudsproducten boekte in 2016 een omzet van circa 400 miljoen €; de markt van producten, toebehoren en machines voor beroepsgebruikers was goed voor circa 95 miljoen €; en de sector van lijmen, kleefstoffen en kittens tot slot boekte op de Belgisch-Luxemburgse markt een omzet van meer dan 130 miljoen €. Deze cijfers zijn gebaseerd op de gegevens die rechtstreeks door de DETIC-leden verstrekt worden.

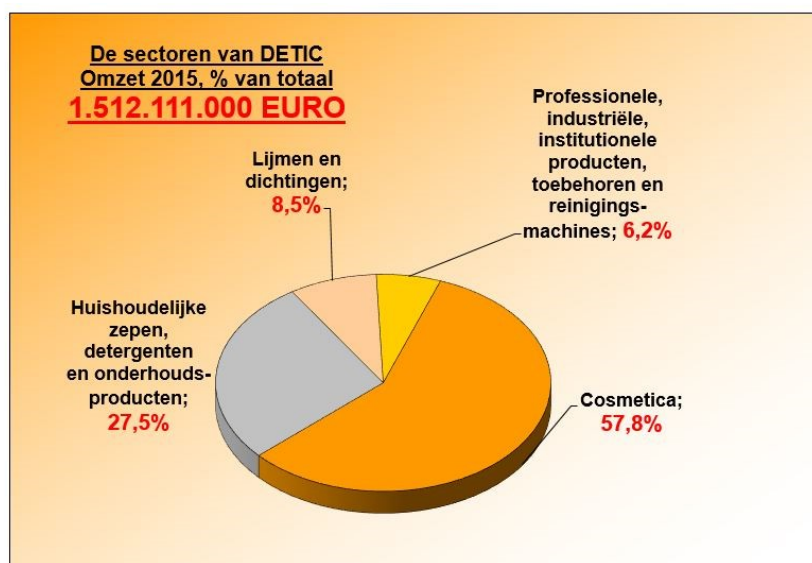
DETIC - Jaarlijkse statistieken 2015 - 2016

Waarden (euro x 1000)

Sectoren	2015	2016	% 2015 van totaal	% 2016 van totaal	% 16/15
Cosmetica	873 290	890 474	57,8%	58,9%	2,0
Huishoudelijke zepen, detergents en onderhoudsproducten	416 470	399 780	27,5%	26,4%	-4,0
Lijmen en dichtingen	128 346	126 544	8,5%	8,4%	-1,4
Professionele, industriële, institutionele producten, toebehoren en reinigingsmachines	94 005	95 259	6,2%	6,3%	1,3
TOTAAL	1 512 111	1 512 057	100,0%	100,0%	0,0

Hoeveelheid op de markt gebracht (x 1000)

Aerosols	58 464	59 473	1,7
----------	--------	--------	-----

En morgen?

Wat brengt de toekomst?

In zijn basisscenario ziet de Wereldbank een lichte versnelling van de wereldwijde economische groei: in 2017 zou die uitkomen op 2,7%, na een eerder halfslachtig 2016. Evenwel zal de wereldwijde economische toestand afhangen van bepalende politieke gebeurtenissen: bij onze drie grootste handelspartners (Duitsland, Frankrijk, Nederland) zijn er binnenkort parlementsverkiezingen. De inzet van deze nationale verkiezingen zal groot zijn tegen de achtergrond van het groeiende populisme en de protectionistische reflexen. In de Verenigde Staten heeft de nieuwe president een offensief economisch programma aangekondigd in combinatie met protectionistische maatregelen die zwaar op de wereldwijde handel en economische groei zouden kunnen wegen. Tot slot blijven de toekomstige handelsrelaties tussen Groot-Brittannië en de Europese Unie na de Brexit tot op vandaag een groot vraagteken. In 2017 zullen wij ingrijpende veranderingen meemaken en voor het bedrijfsleven zullen er daardoor allicht evenveel kansen als belemmeringen zijn.

Wat onze vereniging betreft blijft 2017 een uitdagend jaar, waarin het DETIC-team creativiteit aan de dag zal moeten leggen! Het dossier van de microplastics, dat alle DETIC-sectoren aanbelangt, zal een strategische dimensie krijgen. Er zal een gedegen, holistische en wetenschappelijk onderbouwde oplossing moeten komen, die niet indruist tegen de Europese harmonisering. Het dossier van het Belgische nanomaterialenregister, nog een grensoverschrijdend dossier, zal dit jaar een happy end kennen. Het lang verwachte koninklijk besluit zou tegen het midden van het jaar moeten verschijnen. Het «biociden»-dossier, alweer een grensoverschrijdend dossier, zal extra druk vereisen. Naast de enorme complexiteit van de Belgische overgangsregeling vormt de concurrentievervalsing die door het Belgische toelatingsproces ontstaat tegenover de andere Europese landen, een belemmering voor de Belgische ondernemingen, die DETIC hoe dan ook wil wegwerken.

In 2017 zullen de ondernemingen steeds meer onder druk komen te staan vanwege de verplichtingen van de CLP-verordening (deadline juni 2017). DETIC zal alles in het werk stellen om zijn leden te begeleiden en te helpen.

2017 wordt ook een «groen» jaar. Het Ecolabel viert zijn 25ste verjaardag en dat wil DETIC (mee) vieren. De sectoren «detergenten» en «cosmetica » zijn de belangrijkste sectoren van de «Europese bloem». Naast opleidingen over borderlineproducten en REACH (communicatie doorheen de waardeketen) zal het DETIC Institute een conferentie organiseren over de bio-economie en ook een specifieke training over de nieuwe Ecolabel-criteria voor detergenten.

Tot slot heeft DETIC in 2016 een reeks nieuwe digitale tools uitgerold. De uitdaging voor 2017 zal erin bestaan deze op kruissnelheid te brengen en van hoogkwalitatieve inhoud te voorzien.

Nog toe te voegen aan deze 'proefversie' van het programma voor 2017: alle onvoorziene gebeurtenissen, mogelijke productcrisissen, onverwachte politieke bemoeienissen en initiatieven, doorgedreven relaties met de stakeholders, instandhouding van een positief imago van alle sectoren, en de dagelijkse ondersteuning vanuit het secretariaat aan de leden om hen te helpen met alles in regel te zijn. Kortom stuk voor stuk uitdagingen die van DETIC een vereniging maken die er alles aan doet om voor zijn leden een gunstig werkklimaat te scheppen.

Afkortingen

A.I.S.E : International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products

ADD: Aerosol Dispenser Directive (Europese richtlijn betreffende aerosols)

ADR: Europees akkoord betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg

BtoC: Business to Consumers

BioPlus: Belgische Vereniging van de Biocidenindustrie

CMR: carcinogeen, mutageen en reproductietoxisch (vergiftig voor de voortplanting)

Cosmetics Europe: the European Personal Care Association

Comeos: federatie van de Belgische handel en diensten

VOS: vluchtige organische stoffen

DETIC: Belgisch-Luxemburgse vereniging van de producenten en verdelers van cosmetica, wasmiddelen, onderhoudsproducten, lijmen en mastieken, biociden, aanverwante producten en materiaal alsook in aerosol verpakte producten

DUCC: Downstream Users of Chemicals Co-ordination group

FEA: Fédération Européenne des Aérosols (Europese Aerosolfederatie)

Federplast: Belgische vereniging van producenten van kunststof- en rubberartikelen

FEBEM: Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer

FEICA: Association of European Adhesive Manufacturers

Fost Plus: privé-organisatie die instaat voor de promotie, coördinatie en financiering van de selectieve inzameling, de sortering en de recycling van huishoudelijk verpakkingsafval

GHS: Global Harmonizing System

I&I: Industrial and Institutional

IVP: industrie van inkten, verven, vernissen, drukinkten en verven voor de schone kunst

LNE: Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid

WCO: World Customs Organisation

NGO: Niet-gouvernementele Organisatie

OVAM: Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij

KMO's: kleine en middelgrote ondernemingen

REACH: Europese verordening betreffende chemische stoffen

SEVESO: richtlijn 96/82/EG van de Europese Unie (aanmerking van industriële installatie die risico's op zware ongevallen inhouden)

SGRI: Steering Committee REACH Implementation

SPT SD: Strategic Project Team on Sustainable Development van Cosmetics Europe

UBK: Unie van Belgische Kappers

UN: United Nations (Verenigde Naties)

De DETIC-leden

3M BELGIUM B.V.B.A./S.A.R.L.
A & L JEUBIS N.V.
ACTION PIN
AERION PACKAGING & CONSEIL S.P.R.L.
AEROTRIM N.V.
AIROSOLUTIONS N.V.
AIT/IVT
ALPHA-CHEM S.A.
ALPHEIOS BELGIUM S.A.
ALTACHEM N.V.
AMWAY BELGIUM
ANHAIRCO N.V.
ATELIER M. MOUREAU S.A.
BASF BELGIUM S.A./N.V.
BEIERSDORF S.A./N.V.
BOLTON BELGIUM N.V.
BOSTIK BELUX S.A./N.V.
BVLGARI S.A.
CARIN HAIRCOSMETICS N.V.
CASTELEIN SEALANTS N.V.
CHANEL S.A.
CHEMBO S.A.
CHEMICAL PRODUCTS R. BORGHGRAEF S.A.
CHEMICO CONTINENTAL S.A.
CHRISTEYNS N.V.
CID LINES N.V.
CLARINS Belgique S.A.
CODIBEL - LE CONDITIONNEMENT BELGE S.A.
COLGATE-PALMOLIVE BELGIUM S.A.
COSMIC N.V.
COTY BENELUX N.V.
CRC INDUSTRIES EUROPE N.V.
CRISTAL & DIAMOND
CROWN VERPAKKING BELGIUM N.V.
DELAVAL N.V.
DEN BRAVEN BELGIUM N.V.
DIVERSEY BELGIUM B.V.B.A.
DL CHEMICALS N.V.
DOW CORNING EUROPE S.A.
ECOBELLO
ECOLAB B.V.B.A.
ECOVER BELGIUM N.V.
ENTACO N.V.
ENTEKO N.V.
EOC BELGIUM N.V.
EOC-SURFACTANTS N.V.
ERES-SAPOLI N.V.
ESTEE LAUDER COSMETICS N.V.
FABEL S.A.
FACOPAR S.A. (CODIBEL)
FRIESLANDCAMPINA PROFESSIONAL N.V.
GLUECOM N.V.
GRIJSPEERDT B.V.B.A.
GSK BIOLOGICALS S.A./N.V.
GUERLAIN BENELUX S.A.
H.B. FULLER BENELUX B.V.
HENKEL BELGIUM S.A./N.V.
HUCKERT'S INTERNATIONAL S.P.R.L.
HYPREL BELGIQUE S.A.
IKO
IMPERBEL N.V.
INEOS BELGIUM N.V.
INOVYN TRADE SERVICES S.A.
JODIMA N.V.
JOHNSON & JOHNSON CONSUMER N.V.
KAO BELGIUM N.V.
KREALIKOS SPRL
L.C.I. S.A.R.L. - FLOWEY PRODUCTS
LABOCREATION
LABORATOIRES ANIOS
LABORATOIRES DE BIOLOGIE VEGETALE YVES ROCHER S.A.
LABORATOIRES E. FROMONT S.A.
LABORATOIRES EXPANSCIENCE BELGIUM N.V.
LAMBIOTTE & CIE S.A.
LES PRODUITS PURS DE COURCELLES S.A. (SOPURA)
L'OREAL BELGILUX S.A.
LUBRIGROUP S.A.
M. MOUREAU S.A.
MAPEI BENELUX S.A.
MC BRIDE S.A.
MD SKIN SOLUTIONS
MYLENE N.V.
NOVATECH INTERNATIONAL N.V.
NSE PRODUCTS EUROPE BVBA
NUXE BELGIUM S.A.
OLEON N.V.
PANNOC CHEMIE N.V.
PARFUMS CHRISTIAN DIOR S.A.B.
PCS INNOTEC INTERNATIONAL N.V.
PIERRE FABRE BENELUX S.A.
PLASTIPAK BELGIUM BVBA
POLLET S.A.
PRANAROM INTERNATIONAL S.A.
PROCTER & GAMBLE DCE B.V.B.A./S.P.R.L.
PROFESSIONAILS N.V.
PUIG BELUX S.A.
REALCO S.A.
RECKITT BENCKISER (BELGIUM) S.A./N.V.
RECTAVIT N.V.
REGNIERS - ATELIER JEAN
RIEM GROUP S.P.R.L.
RPM BELGIUM N.V.
S.A. UNILEVER N.V.
S.C. JOHNSON S.A.S.
SADAPS BARDAHL ADDITIVES & LUBRICANTS S.A.
SAN JAMAR EUROPE INC.
SARBEC BELUX S.A.
SHISEIDO GROUP BELGIUM SPRL
SIKA BELGIUM N.V.
SOCIETE INDUSTRIELLE DE DIFFUSION BENELUX S.A. (S.I.D. BENELUX)
SOPRODAL N.V.
SOUDAL N.V.
SPECHIM S.A.
TENSACHEM S.A.
TENSIO B.V.B.A.
TESA S.A.
UNIVAR BENELUX N.V.
VANDEPUTTE SAVONNERIE-ZEEPFABRIEK S.A.
VEMEDIA CONSUMER HEALTH
VOLCKE AEROSOL COMPANY N.V.
WERNER & MERTZ BENELUX CONSUMER S.A.
WERNER & MERTZ BENELUX S.A.
WORLD NATURAL CARE
WYNN'S BELGIUM B.V.B.A.

De leden van de Beheerraad

C. BOULEZ / SPECHIM S.A.
J. BROUWERS /
CRC INDUSTRIES EUROPE N.V.
J. CLINKEMALIE /
HENKEL BELGIUM S.A./N.V.
N. DELFT / ERES-SAPOLI N.V.
V. DELVA / DIVERSEY BELGIUM B.V.B.A.
G. DEMASURE / S.A. UNILEVER N.V.
A. D'HONDT /
ETABLISSEMENTS POLLET S.A.
J. EMMETT / ECOLAB BVBA
S. FASTREZ / REALCO S.A.
D. HOORNE / EOC BELGIUM N.V.
A. LECHEN / L'OREAL BELGILUX S.A.
F. LIETAERT / MC BRIDE S.A.
M. MANCHE / LABORATOIRES ANIOS
F. MEERSMAN / MYLENE N.V.
F. NICOLETTI / RIEM GROUP S.P.R.L.
G. PRECALI /
RECKITT BENCKISER (BELGIUM) S.A./N.V.
A. VAN RANST / JODIMA N.V.
B. VAN SEVER / SIKA S.A.
V. VANDEPITTE / PROCTER & GAMBLE DCE B.V.B.A./S.P.R.L.
P. VANDEPUTTE /
VANDEPUTTE SAVONNERIE-ZEEPFABRIEK S.A.
W. VERHOEVEN / SOUDAL N.V.
J. WITTOUCK / CHRISTEYNS N.V.

De Voorzitter

Coralie Boulez
SPECHIM S.A

De DETIC-medewerkers

Françoise Van Tiggelen
Secretary-general
Head of Technical & Regulatory
Tel: 02 238 97 65
fvantiggelen@detic.be

Patricia De Bueger
Assistant
Tel: 02 238 97 52
pdebueger@detic.be

Frédérick Warzée
Key spokesperson (French)
Head of Communications & Corporate Social Responsibility
Tel: 02 238 98 39
fwarzee@detic.be

Alane Vanhemelrijck
Spokesperson (Dutch)
Communication Officer
Tel 02 238 98 66
avanhemelrijck@detic.be

Yu-Ting Chen
Junior advisor
Technical & Regulatory
Tel 02 238 97 32
ytchen@detic.be

Patrick Verhelle
External Consultant
Technical & Regulatory
Tel: 02 238 98 81
pverhelle@detic.be

Externe raadgeving